

Plan Odnowy Miejscowości Taszów na lata 2016-2020

Spis treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka miejscowości.....	4
3. Ocena mocnych i słabych stron	10
4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną	13
5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych	15
Spis tabel.....	16
Spis rycin	16
Spis fotografii.....	16

Wstęp

Plany Odnowy Miejscowości to dokumenty o strategicznym znaczeniu dla jednostek terytorialnych. Choć dotyczą małych jednostek - pojedynczych miejscowości (wsi) bądź sołectw - ich znaczenie nie jest bynajmniej mniejsze niż znaczenie strategii rozwoju gmin czy regionów. To zapisy Planu wpływają bezpośrednio na jakość życia społeczności lokalnych. Oczywiście, dokument ten musi być zgodny z innymi dokumentami strategicznymi na wyższych poziomach - samorządu czy nawet kraju.

Poniższy dokument powstał na bazie propozycji zgromadzonych w trakcie zebrań z mieszkańcami miejscowości Taszów. Zgłaszali oni swoje potrzeby zarówno w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, jak również społecznej. Metoda angażowania mieszkańców do tworzenia dokumentów tego typu rzeczywiście się sprawdza, bo doskonale znają oni swoje najbliższe otoczenie, chętnie też mówią o najważniejszych potrzebach i priorytetach. Ze względu na specyfikę tej miejscowości, na spotkanie nie przyszło wiele osób, jednak uwagi zostały przekazane wykonawcy dokumentu w formie pisemnej.

Układ dokumentu obejmuje charakterystykę miejscowości, także w zakresie inwentaryzacji zasobów (przyrodniczych i historycznych, infrastruktury technicznej i kapitału społecznego). Z kolei propozycje inwestycji oraz przedsięwzięć - powstałe na bazie analizy SWOT - podzielone zostały na te o charakterze technicznym oraz społecznym, mającym na celu aktywizację i integrację wspólnoty lokalnej.

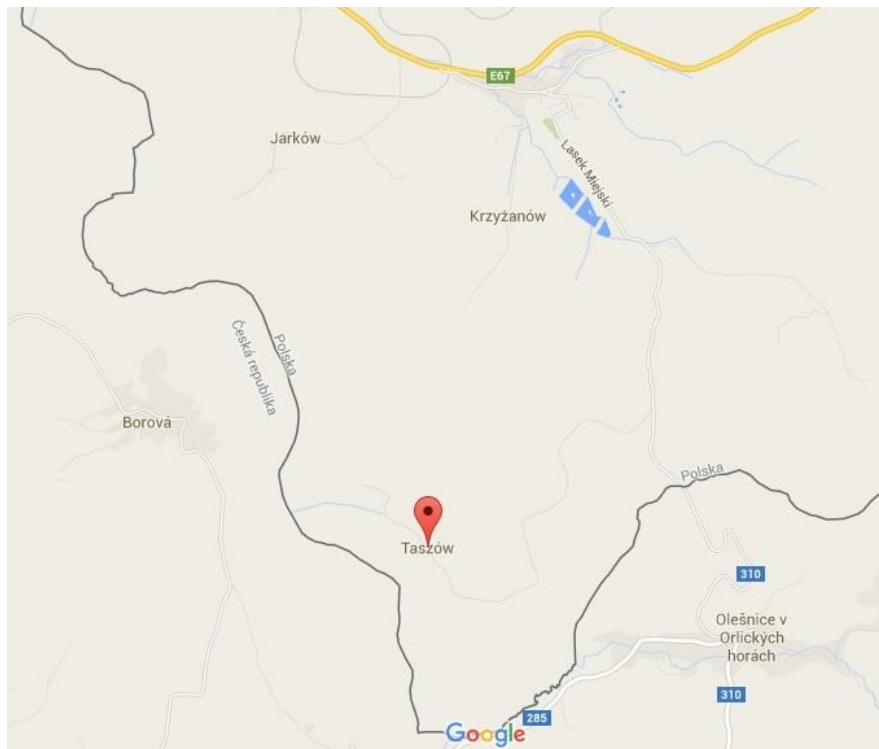
Plan Odnowy Miejscowości Taszów ze względu na swój charakter może być wykorzystany przy ubieganiu się o środki finansowe z nowej perspektywy unijnej.

1. Charakterystyka miejscowości

Taszów to niewielka przygraniczna miejscowość położona w południowej części gminy Lewin Kłodzki, w powiecie kłodzkim. Poprzednio miejscowość należała administracyjnie do województwa wałbrzyskiego.

Taszów i okolice leżą na wysokości 590 - 670 m n.p.m., granicząc od południowo-zachodniej strony z doliną rzeki Metuji, od północy ze Wzgórzami Lewińskimi (których część stanowią Taszowskie Góry), a od wschodu - z Górami Orlickimi. Rzeźba terenu charakteryzuje się dużymi połaciami terenu o niewielkich nachyleniach (do 10%).

Rys. 1 Położenie miejscowości Taszów

Źródło:

<https://www.google.pl/maps/place/Tasz%C3%B3w/data=!4m2!3m1!1s0x470e6e1a754f8461:0x3a366a69860547de?sa=X&ved=0ahUKEwjW6pSbkqDKAhWDVHIKHUK3BFoQ8gEibTAN>.

W 1304 r. powstała osada puszczańska, która dała początek dzisiejszemu Taszowowi. Osada leżała na tzw. drodze chodowej, stanowiącej drogę graniczną kontrolowaną przez rycerzy Homoli, a biegnącej między Witowem, Jerzykowicami, Jawornicą, Kotłem, Taszowem i Jarkowem do zamku Grodziszcze. Od 1342 r. wieś należała do biskupa wrocławskiego, a następnie trafiła pod panowanie czeskie. Od

1403 r. jej mieszkańcy uzyskali prawo połowu ryb i zwierzyny mniejszej. Prawa wiejskie osada uzyskała w 1477 roku. W czasie wojny trzydziestoletniej ziemie taszowskie zostały najechane przez Szwedów, ale już sto lat później przeszły one pod panowanie pruskie.

Na przełomie XVIII i XIX w. we wsi rozwijało się tkactwo, które dawało utrzymanie $\frac{2}{3}$ mieszkańców wsi. Mieszkańcy hodowali owce, a w prawie każdym domu znajdował się warsztat tkacki. Spora część tkaczy współpracowała z fabryką tkacką hrabiego Mutiusa. W pierwszej połowie XIX w. produkowano tu wyroby bawełniane, płócienne i lniane. Najprawdopodobniej działał tu także piekarz i kramarz handlujący zbożem i żywnością. Dzięki temu, że przez Taszów przejeżdżali kuracjusze udający się do czeskiej Oleśnicy i Pekla, w miejscowości zbudowano również gospodę. Ważna dla historii miejscowości była jej rozbudowa pod koniec XIX w., w wyniku której powstały: szkoła, remiza strażacka, kapliczka, strażnica, kuźnia, oberża z wyszynkiem, młyn wodny. Największą liczbę mieszkańców Taszów osiągnął w 1867 roku - 301 osób.

Przed II wojną światową, w latach 30. XX w., Taszów liczył 186 mieszkańców. Gdy wybuchła wojna, wieś musiała przestawić się na produkcję ukierunkowaną na potrzeby wojska. W tutejszych gospodarstwach rolnych zatrudniano nawet więźniów obozów jenieckich (np. z Jeleniowa, filii obozu w Rogoźnicy), aby zwiększyć produkcję. Dopiero w wyniku manewru Armii Radzieckiej z maja 1945 r. wieś została oswobodzona. Miejsce tutejszych Niemców sudeckich zaczęli zajmować Polacy ze wschodu. Jednak nikłe zainteresowanie władz tą częścią regionu przełożyło się na powolny upadek wsi. Zmienił się jej charakter - na letniskowo-rekreacyjny. Stworzono Ośrodek Kolonijno - Wypoczynkowy należący do ówczesnej Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Powstał także wyciąg narciarski. W 1986 r. ze wsi wyprowadził się ostatni rolnik.

W miejscowości wyodrębniono strefę "K" ochrony krajobrazu kulturowego, "OW" - obserwacji archeologicznej dla miejscowości o średniowiecznej metryce. Wśród zachowanych budynków 3 znajdują się pod opieką Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu. Jednym z nich jest kaplica św. Jadwigi Królowej. Wzniesiono ją w 1890 r. jako budynek murowany, tynkowany, na planie

prostokąta, nakryty dwuspadowym dachem z sygnaturką. Obecnie wieżyczka nie istnieje, zaginął także ołtarz (nie wiadomo gdzie się znajduje).

Fot. 1 Kapliczka św. Jadwigi Królowej w Taszowie.

Źródło: fotografia własna.

W pobliżu znajduje się dawna placówka Grentzschutzu, służby ochrony pogranicza, później ośrodek wypoczynkowy dla pracowników Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Budynek wzniesiono w latach 30. XX w. Jest dość długi, jednokondygnacyjny, nakryty dwuspadowym dachem z odeskowaną facją (odeskowane są również szczyty obiektu). Reprezentuje on tzw. Heimatstil - modernizm z elementami stylu rodzimego.

Fot. 2 Budynek Grentzschutzu w Taszowie.

Źródło: fotografia własna.

W wykazie zabytków figuruje również budynek mieszkalno-gospodarczy pod numerem 48. Cechą charakterystyczną wielu tutejszych obiektów jest ich drewniano-

murowana konstrukcja. Jednak do ciekawszych należy zaliczyć także dawną szkołę z 1878 roku.

Fot. 3 Dawna szkoła w Taszowie.

Źródło: fotografia własna.

Ponadto przy drodze z Taszowa do Kotła znajduje się murowany obelisk z żeliwnym krucyfiksem. Ta kapliczka pochodzi jeszcze z 1876 roku. Otaczają ją dwie lipy srebrzyste.

Na podstawie Uchwały Nr XIX/151/00 Rady Gminy Lewin Kłodzki objęto ochroną 5 drzew w północnej części wsi - dwa kasztanowce, dwa jawory i jeden jesion.

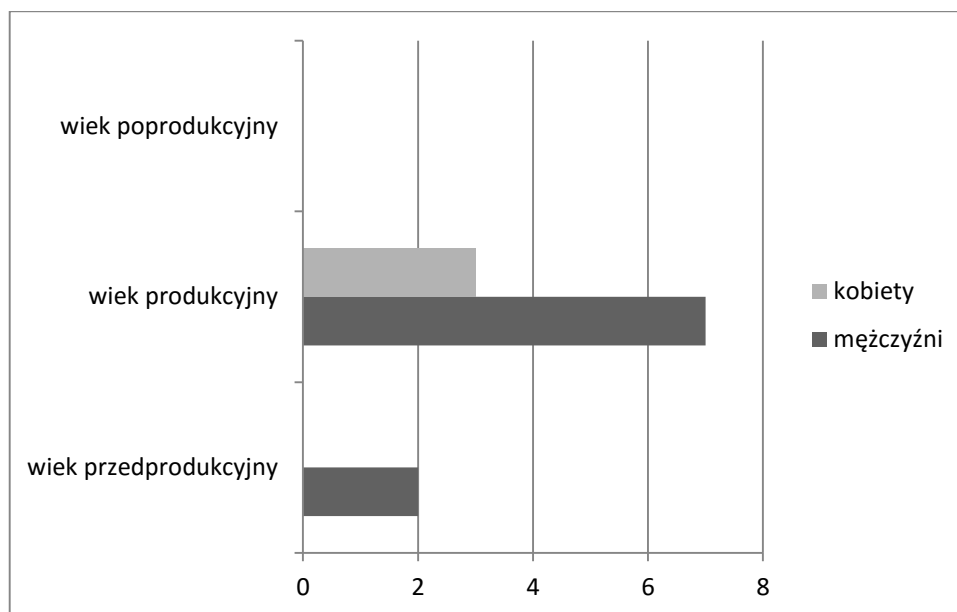
Przez Taszów biegnie zielony szlak turystyczny, prowadzący z Zieleńca przez Zimne Wody, Lasek Miejski, Kocioł, Taszów, Lewin Kłodzki, Leśną, Kulin i Lisią Przełęcz do Karłowa.

W okolicach Taszowa występują niewielkie połacie gleb IV klasy bonitacyjnej. Jednak dominują użytki zielone słabe lub bardzo słabe, zaś w dolinie Taszowa występują użytki zielone średnie. W formie enklaw wśród trwałych użytków rolnych można wyodrębnić kompleks owsiano-ziemniaczany górski w obrębie użytków rolnych.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. miejscowość zamieszkiwało na stałe 12 osób, w tym 9 mężczyzn. Żaden z mieszkańców nie był wówczas w wieku poprodukcyjnym, z kolei wśród kobiet żadna nie była w wieku przedprodukcyjnym. Jak wynika z danych Urzędu Gminy Lewin Kłodzki w następnych latach liczba mieszkańców nieznacznie wzrosła tak, że na koniec 2015 r. wynosiła 14 osób. Ponadto wieś ma charakter letniskowy, co powoduje

zaludnienie istniejących tam dacz (nowo wybudowanych lub wyremontowanych) w czasie urlopów czy wolnych dni.

Rys. 2 Ludność w miejscowości Taszów wg Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku.

Źródło: www.stat.gov.pl.

Taszów nie jest podłączony do sieci wodociągowej ani kanalizacyjnej. Mieszkańcy wsi dysponują przydomowymi oczyszczalniami ścieków, z których niektóre zostały wybudowane przy wsparciu gminy. Siecią energetyczną zarządza firma Tauron Dystrybucja S.A.

Przez wieś biegnie jedynie droga powiatowa nr 3296D Kocioł-Taszów o długości 3,7 km. Droga znajduje się w złym stanie technicznym - występują duże braki w nawierzchni bitumicznej. Dotychczas udało się wykonać dopiero pierwszy etap przebudowy tej drogi, na odcinku łączącym Lewin Kłodzki z granicą państwa w Kotle. Warto dodać, że wpływ na pogorszenie stanu technicznego tej drogi ma fakt jej eksploatacji przez Lasy Państwowe.

W Taszowie zarejestrowana jest jedna osoba prowadząca działalność gospodarczą, przy czym w 2016 r. działalność została zawieszona.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Każda jednostka terytorialna, w tym także wieś opiera swój rozwój na posiadanych zasobach, które je wyróżniają i mogą stanowić potencjał dla kreowania działań w zakresie odnowy czy rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona na rzecz sołectwa pozwoliła zagregować zasoby w trzy podstawowe grupy:

Zasoby przyrodnicze i historyczne

- kaplica św. Jadwigi Królowej (wpisana do wojewódzkiego rejestru zabytków),
- budynek mieszkalno-gospodarczy pod numerem 43 (wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków),
- budynek Grentzschutzu (wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków),
- budynek dawnej szkoły,
- kapliczka - krucyfiks na drodze Taszów-Kocioł.

Zasoby infrastruktury technicznej

- droga powiatowa 3296D,
- sieć energetyczna,
- przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Zasoby infrastruktury i kapitału społecznego

- liczne domy letniskowe,
- gospodarstwa agroturystyczne,
- aktywni mieszkańcy, którzy mają dużą wiedzę o regionie,
- publikacje, kroniki o miejscowości.

3. Ocena mocnych i słabych stron

Analiza SWOT jest metodą pozyskiwania oraz porządkowania danych służących lepszemu poznaniu badanej jednostki. Jej wyniki są wykorzystywane do określania celów i zadań dla danej miejscowości. Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów wyznaczających badane zagadnienie i oznaczających:

- **S**trengths (mocne strony),
- **W**eaknesses (słabe strony),
- **O**pportunities (szanse),
- **T**hreats (zagrożenia).

Tab. 1 Schemat analizy SWOT.

		charakter oddziaływania czynnika	
		pozytywny	negatywny
miejsce występowania czynnika	wewnętrzne	S silne strony	W słabe strony
	zewnętrzne	O szanse	T zagrożenia

Źródło: „Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”

Czynniki analizowane w analizie SWOT dzielimy na: wewnętrzne - pozytywne i negatywne oraz zewnętrzne - pozytywne i negatywne.

Do czynników wewnętrznych pozytywnych (silne strony) zaliczymy te zasoby lub zjawiska, które służą rozwojowi miejscowości i na które wpływ ma bezpośrednio gmina poprzez swoje instytucje gminne, władze samorządowe, jak i mieszkańców. Do czynników wewnętrznych negatywnych (słabe strony) zaliczymy braki lub zjawiska, które w różnym stopniu utrudniają i ograniczają możliwość rozwoju miejscowości. Na ich występowanie również bezpośredni wpływ ma gmina.

Czynniki zewnętrzne pozytywne (szanse) to zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.

Czynniki zewnętrzne negatywne (zagrożenia) – to wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery rozwoju jednostki, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. O ile możliwość kreowania mocnych stron i niwelowania jest w zasięgu naszych możliwości – możemy podejmować określone decyzje, o tyle zarówno na szanse jak i zagrożenia nie mamy wpływu, występują one w otoczeniu i na ich występowanie mają wpływ inne podmioty. Możemy je jednak wykorzystywać i dostosowywać się.

Mocne strony:

- obiekty zabytkowe,
- szlak turystyczny biegnący w pobliżu miejscowości,
- malownicze położenie,
- bliskość Lewina Kłodzkiego oraz Czech,
- wysoki poziom integracji mieszkańców (także z "letnikami").

Słabe strony:

- zły stan techniczny drogi,
- blokada drogi w związku ze spadającymi gałęziami,
- brak sieci wodociągowej,
- problemy z siecią energetyczną (częste wyłączenia),
- problemy z zasięgiem telefonii komórkowej,
- niewielka liczba stałych mieszkańców,
- zbyt mała liczba lamp przydrożnych,
- dość duża odległość od usług (np. medycznych) i handlu połączona z trudnym dojazdem (zwłaszcza zimą czy w niesprzyjających warunkach pogodowych).

Szanse:

- nowa perspektywa środków unijnych,
- wyznaczenie nowych szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, nordic walking),
- większa promocja miejscowości i okolic w aglomeracji wrocławskiej i regionie, a także w pobliskich czeskich miejscowościach,
- stworzenie sołectwa obejmującego Taszów, np. Kocioł-Taszów wraz z przyznaniem funduszu sołectkiego.

Zagrożenia:

- zainteresowanie miejscowością tylko w sezonie letnim (w sezonie zimowym jest ono mniejsze ze względu na brak infrastruktury do uprawiania sportów zimowych),
- duża konkurencja ze strony innych ośrodków górskich,
- niewielkie zainteresowanie sprawami wsi ze strony "letników",
- mała liczba stałych mieszkańców powodująca, że problemy wsi uznawane są za "mniej istotne",
- położenie w peryferyjnej części gminy,
- brak zainteresowania Starostwa Powiatowego remontem drogi powiatowej ze względu na to, że prowadzi tylko do jednej miejscowości.

4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną

Taszów - ze względu na swoje położenie (w Kotlinie Kłodzkiej oraz w pobliżu Czech) - może stać się miejscowością atrakcyjną turystycznie. Chodzi tu zarówno o turystykę weekendową, krótkie rodzinne wypady w góry, jak i dłuższe wyjazdy urlopowe. Już teraz wśród zabudowy dominują domy letniskowe - nowo wybudowane lub gruntownie wyremontowane przy zachowaniu typowej dla okolicy architektury. Położenie w "worku" otoczonym z dwóch stron przez Czechy, w tym 3 czeskie miejscowości, sprawia, że częstymi gośćmi tych terenów są właśnie Czesi, urządzający tu wycieczki rowerowe oraz piesze. Bliskość Wrocławia i dogodny dojazd sprawia, że również mieszkańcy aglomeracji mogą znaleźć tu miejsce do wypoczynku (zarówno aktywnego, jak i dającego możliwość wyciszenia się).

Wśród planowanych inwestycji należy na pewno wspomnieć o działaniach ukierunkowanych na turystykę. **Renowacji** można poddać obiekty zabytkowe (jak kaplica św. Jadwigi Królowej) czy przydrożne słupy i krzyże. Stanowią one bowiem o specyfice tych ziem. Przez wieś i okolice przechodzi co prawda szlak turystyczny, jednak brakuje informacji o znajdujących się na nim obiektach. Na szlaku można **wyznaczyć punkty widokowe**, przy których również powinien znaleźć się opis okolic, na które patrzy turysta. Warto więc zainwestować w **tablice informujące** o interesującej **historii** wsi czy mniejsze tablice na zabytkowych budynkach. Tablice powinny informować także o przebiegu tych szlaków, które należałoby oznaczyć na mapach. Jednak zwiększenie liczby turystów w Taszowie będzie możliwe tylko dzięki **wzmocnieniu promocji** całej gminy - o ile bowiem mieszkańcy Wrocławia są często informowani o atrakcjach Kłodzka, znają dobrze również pobliskie miejscowości uzdrowiskowe (Polanica Zdrój, Duszniki Zdrój i Kudowa Zdrój), o tyle Lewin Kłodzki nie jest już tak dobrze znany jako miejscowość i gmina atrakcyjna jako miejsce wypoczynku.

Należy jednak również pamiętać o potrzebach samych mieszkańców. Przez miejscowość przebiega droga powiatowa (odcinek Kocioł-Taszów), dalej biegnie zaś droga Taszów-Jarków. Niezbędny jest **remont drogi powiatowej**, gdyż występują duże braki w nawierzchni. Jest to ważna trasa, pozwalająca mieszkańcom dostać się do sklepów, kościoła czy wszelkich usług. Powinno się również **uzupełnić oświetlenie**

drogowe, co wiąże się z instalacją co najmniej 4 lamp. Jest to istotne zwłaszcza przy rozjazdach dróg. Ponadto biegnące wzdłuż dróg **rowy melioracyjne i przepusty powinny być** na bieżąco **oczyszczane i konserwowane**. Zapobiegnie to podmywaniu dróg i przeciwdziałać będzie zalewaniu posesji. Należy także kontynuować **program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków**, by chronić cenne walory przyrodnicze miejscowości.

Wydaje się zasadne stworzenie **odrębnego sołectwa, łączącego Taszów z miejscowością Kocioł**. Przekazanie tym miejscowościom środków finansowych w postaci funduszu sołectkiego zwiększyłoby integrację mieszkańców, ale także pomogłoby w zaspokojeniu ich najpilniejszych potrzeb.

5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Tab. 2 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Zadanie	Opis przedsięwzięcia	Termin realizacji	Planowane źródła finansowania
Przebudowa drogi powiatowej 3296D Kocioł-Taszów	Zadanie obejmuje przede wszystkim położenie nowej nawierzchni na drodze powiatowej. Remont zwiększy bezpieczeństwo wszystkich jej użytkowników i zwiększy dostępność miejscowości zwłaszcza z punktu widzenia turystów.	2016 - 2017	środki powiatu, środki unijne
Rozbudowa oświetlenia przydrożnego	Zwiększy to poziom bezpieczeństwa, ułatwi dojazd i dojście do posesji, a także umożliwi dłuższe spacery turystom i mieszkańcom. Powinna objąć ustawienie przynajmniej 4 nowych latarni.	2017 - 2019	środki własne gminy, środki unijne
Konserwacja i oczyszczenie rowów przydrożnych i przepustów	Ze względu na większe opady deszczu i fakt spływania wody, należy dbać o utrzymanie właściwego stanu rowów przydrożnych i przepustów, aby zapobiec podtopieniom domów mieszkalnych.	2016 - 2017	środki własne gminy, fundusz sołecki

Źródło: opracowanie własne na podstawie wniosków inwestycyjnych

Spis tabel

Tab. 1 Schemat analizy SWOT.	10
Tab. 2 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych	15

Spis rycin

Rys. 1 Położenie miejscowości Taszów	4
Rys. 2 Ludność w miejscowości Taszów wg Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku.....	8

Spis fotografii

Fot. 1 Kapliczka św. Jadwigi Królowej w Taszowie.	6
Fot. 2 Budynek Grenzschtzu w Taszowie.....	6
Fot. 3 Dawna szkoła w Taszowie.	7